

**ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Рев-14/04
Бања Лука, 23.12.2005. год.**

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Стаке Гојковић као председника вијећа, Стевана Савића, Петра Бајића, Биљане Томић и Драгослава Лукића као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља Ф.К. "Борац" из Б. Л., заступан по пуномоћнику Б. К., адвокату из Б. Л., против туженог В. З. из Ш., заступан по пуномоћнику Ћ. Р. из П., уз учешће умјешача В. Ј. из Б. Л. на страни тужитеља, заступан по пуномоћнику Б. К., ради отказа уговора о кориштењу стана, одлучујући о ревизији тужитеља против пресуде Окружног суда у Б. Л. број Гж-1467/02 од 12.11.2003. године, у сједници одржаној 23.12.2005. године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се уважава, другостепена пресуда Окружног суда у Б. Л. број Гж-1467/02 од 12.11.2003. године се преиначује тако што се жалба туженог одбија и потврђује пресуда Основног суда у Б. Л. број П-266/02 од 28.03.2002. године у ставу 1. и 2. изреке.

За одлучивање о приједлогу за одређивање судске мјере обезбјеђења овај суд се оглашава ненадлежним и у том дијелу предмет уступа Основном суду у Б. Л. на одлучивање.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Б. Л. број П-266/02 од 28.03.2002. године усвојен је отказ уговора о кориштењу стана број 555 од 28.01.1977. године, закључен између туженог и С. И. З. становања у Б. Л., за стан који се налази у Б. Л., улица С. М. број 6, стан број 21, спрат 4 површине од 58 м², те обавезан тужени да тужитељу накнади трошкова спора у износу од 262,50 КМ, те истом пресудом одређена је привремена мејра забране Министарства за избјеглице и расељена лица Р. С., Одсјек Б. Л. принудно спровођење извршења закључка о дозволи извршења број И-08-4205/01 од 01.02.2002. године иселењем В. Ј. из спорног стана.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Б. Л. број Гж-1467/02 од 12.11.2003. године уважена је жалба туженог и првостепена пресуда је преиначена тако што је тужитељ у цјелости одбијен са тужбеним захтјевом.

Тужитељ је изјавио ревизију против другостепене пресуде због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права, са приједлогом да се другостепена пресуда преиначи тако што ће се жалба туженог одбити и првостепена пресуда потврдити, или да се побијана пресуда укине и предмет врати истом суду на поновни поступак.

Одговор на ревизију није поднесен, нити се о поднесеној ревизији изјаснио Републички јавни тужилац у смислу одредбе члана 390. став 3. Закона о парничном поступку који је био на снази у вријеме доношења првостепене пресуде ("Сл. лист СФРЈ", број 4/77 до 35/91, те "Сл. гласник Р. С.", бр. 17/93, 14/94 и 32/94-у даљем тексту: ранији ЗПП) у вези са чланом 456. став 1. важећег Закона о парничном поступку ("Сл. гласник Р. С.", бр. 58/03, 85/03 и 74/05)-даље: важећи ЗПП).

Ревизија је основана.

У овој парници тужитељ тражи да се у односу на туженог усвоји отказ уговора о кориштењу стана број 555 од 28.01.1977. године, кога је тужени закључио са С. И. З. становања у Б. Л., због некориштења стана од стране туженог и чланова његове породице преко 6 мјесеци.

Одлучујући у овоме спору првостепени суд је, између осталог утврдио да је тужитељ рјешењем број 470 од 14.07.1976. године додјелио предметни стан на кориштење, да је тужени на основу овог рјешења закључио са С. И. З. становања у Б. Л. уговор о кориштењу стана 28.01.1977. године, под пословним бројем 555 и да је на основу овог уговора се уселио у стан, да је тужени са тужиоцем споразумно раскинуо уговор о школовању, стручном и спортском усавршавању са 14 јулом 1981. године и да су све међусобне обавезе према том споразуму измирили, да је тужени са члановима његовог породичног домаћинства престао да користи спорни стан 04.04.1983. године када су се преселили у Ш. и да га нису користили сво вријеме до 1991. године па и до одлуке ЦРПЦ од 25.07.2000. године па и до дана подношења тужбе 11.02.2002. године.

Код оваквог утврђеног чињеничног стања првостепени суд је, позивом на одредбу члана 47. став 1. Закона о стамбеним односима - пречишћени текст ("Сл. лист СРБиХ", број 14/84 до 36/89 и "Сл. гласник Р. С.", бр. 19/93 до 31/99-даље:ЗСО), закључио да су се у конкретном случају оствариле претпоставке за отказ уговора о кориштењу стана због некориштења и тужбени захтјев је усвојио.

Другостепени суд је код неспорне чињенице да до доношења одлуке ЦРПЦ број 104-2576-1/1 од 25.07.2000. године тужитељ није отказао уговор о кориштењу стана, те чињенице да тужени по основу те одлуке није уведен у посјед спорног стана јер је онемогућено уселењем трећих лица, закључио да првостепена пресуда није законита, због чега је уважавањем жалбе првостепену пресуду преиначио и одбио захтјев тужитеља.

Другостепена пресуда није правилна.

Врховни суд сматра да тужитељ као давалац стана на кориштење има право у судском поступку захтјевати отакз уговора о кориштењу стана у којем ће имати могућност да изнесе своје наводе, јер се ЦРПЦ одлуком установљава носилац станарског права везано за одређени датум 01.04.1992. године, а не узимају се у обзир догађаји прије и после тог датума, који су значајни за одређивање коначног статуса носиоца станарског права.

У конкретном случају тужилац, као давалац спорног стана на кориштење, отказује туженом уговор о кориштењу стана по основу члана 47. став 1. ЗСО, јер да су тужени и чланови његовог породичног домаћинства који су са њим становали, престали да лично користе предметни стан преко 6 мјесеци. Према тој одредби носиоцу станарског права се може дати отказ уговора о кориштењу стана када он и чланови породичног домаћинства, који са њим станују, престану користити стан дуже од 6 мјесеци, осим у случајевима који су наведени у ставу 1. тачка 1. до 7. овог закона.

Да би некориштење стана могло представљати разлог за давање отказа носиоцу станарског права потребно је да се остваре одређене претпоставке и то да не кориштење стана од стране носиоца станарског права и чланова његовог породичног домаћинства траје дуже од 6 мјесеци, да је било непрекидно и да је неоправдано.

Првостепени суд је по оцјени овог Врховног суда правилно уочио да је у овој парници одлучно да ли су претпоставке отказивања уговора о кориштењу стана постојале до 30.04.1991. године и да је у овом спору релевантно раздобље не кориштења стана само до поменутог датума. Ово стога што је одредбом члана 10. став 1. и 2. Закона о измјенама и допунама Закона о престанку примјене Закона о кориштењу напуштене имовине ("Сл. гласник Р. С.", бр. 31/99) утврђено право носиоцу станарског права који је напустио стан између 30.04.1991. године и 19.12.1998. године да се врати у стан без обзира да ли је стан био проглашен напуштеним или не и без обзира на околности под којима га је напустио и што је одредбом члана 2. став 1. Закона о измјенама и допунама Закона о стамбеним односима ("Сл. гласник Р. С.", бр. 12/99) којим је допуњен члан 47. став 1. тачком 7. прописано да се отказ уговора о кориштењу стана због не кориштења не може правоваљано дати ако је носилац станарског права живио у другом мјесту, односно као расељено лице, након 30. априла 1991. године до дана ступања на снагу овог закона 13. априла 1999. године.

Напријед наведене одредбе се, наиме, односе само на носиоце станарског права у периоду између 30.04.1991 до 19.12.1998. године, а не на носиоце станарског права који су стан напустили до 30.04.1991. године, у ком случају није искључена примјена члана 47. став 1. ЗСО. Како је, с обзиром на изнијета законска рјешења од значаја за одлуку о спору, а полазећи од утврђења првостепеног суда да је тужени и чланови његовог породичног домаћинства престао користити спорни стан 04.04.1983. године и да су од тада па до 30.04.1991. живјели у другом мјесту односно у Ш., гдје се тужени запослио да је користио други стан у коме је задовољио властите стамбене потребе, да је његова воља била управљена на то да трајно престане да користи спорни стан што слиједи из утврђених чињеница

пред првостепеним судом, да је тужени у правно релевантном периоду одјавио своје пребивалиште у Б. Л., гдје се налази спорни стан и пријавио своје пребивалиште у мјесту његовог сталног живљења, те да је захтјевом код ЦРПЦ први пут затражио да му се врати спорни стан, првостепени суд је основано закључио да су се оствариле претпоставке за отказ уговора о кориштењу стана и правилно судио када је позивом на одредбу члана 47. став 1. ЗСО усвојио тужбени захтјев.

Због свега изнијетог ваљало је ревизију тужитеља уважити као основану, и примјеном члана 250. став 1. у вези са чланом 456. став 2. преиначити другостепену одлуку тако што је жалбу одбио и првостепену пресуду потврдио у ставу 1 и 2. изреке. Одлука којом је одређена привремена мјера у ставу 3. изреке првостепене пресуде престала је да важи доношењем другостепене пресуде.

Умјешач на страни тужитеља Владо Јагодић поднио је приједлог да се изда мјера обезбјеђења да може остати у посједу стана док му противник обезбјеђења З. В. из Ш. не накнади износ нужних корисних трошкова у вези са санацијом и адаптацијом предметног стана или да му се забрани да отуђи, оптерети и располаже спорним станом до коначне исплате уложених средстава, те наложи катастру некретнина упис у књигу положених уговора о одобреној мјери обезбјеђења.

Према одредби члана 268. став 2. Закона о парничном поступку о приједлогу за обезбјеђење по правоснажности одлуке о тужбеном захтјеву одлучује суд који би био надлежан за одлучивање о тужбеном захтјеву, у првом степену, па је овај суд одлучио да приједлог за обезбјеђење уступи Основном суду у Б. Л. који је и донио првостепену пресуду број П-266/02 од 28.03.2002. године.

Предсједник вијећа
Стака Гојковић

За тачност отправака овјерава
Руководилац судске писарне
Амила Подрашчић